

Regulile de deducție big-step

$$\overline{(\text{skip}, \sigma) \Downarrow \sigma}$$

$$\overline{(X := a, \sigma) \Downarrow \sigma_{X \mapsto e_\sigma(a)}} \quad \frac{(c_0, \sigma) \Downarrow \sigma'' \quad (c_1, \sigma'') \Downarrow \sigma'}{(c_0; c_1, \sigma) \Downarrow \sigma'}$$

$$\frac{e_\sigma(b) = 1 \quad (c_0, \sigma) \Downarrow \sigma'}{(\text{if } b \text{ then } c_0 \text{ else } c_1, \sigma) \Downarrow \sigma'} \quad \frac{e_\sigma(b) = 0 \quad (c_1, \sigma) \Downarrow \sigma'}{(\text{if } b \text{ then } c_0 \text{ else } c_1, \sigma) \Downarrow \sigma'}$$

$$\frac{e_\sigma(b) = 0}{(\text{while } b \text{ do } c, \sigma) \Downarrow \sigma}$$

$$\frac{e_\sigma(b) = 1 \quad (c, \sigma) \Downarrow \sigma'' \quad (\text{while } b \text{ do } c, \sigma'') \Downarrow \sigma'}{(\text{while } b \text{ do } c, \sigma) \Downarrow \sigma'}$$

13

Regulile de deducție small-step

$$\overline{(X := a, \sigma) \rightarrow (\text{skip}, \sigma_{X \mapsto e_\sigma(a)})}$$

$$\overline{(\text{skip}; c_1, \sigma) \rightarrow (c_1, \sigma)} \quad \frac{(c_0, \sigma) \rightarrow (c'_0, \sigma')}{(c_0; c_1, \sigma) \rightarrow (c'_0; c_1, \sigma')}$$

$$\frac{e_\sigma(b) = 1}{(\text{if } b \text{ then } c_0 \text{ else } c_1, \sigma) \rightarrow (c_0, \sigma)}$$

$$\frac{e_\sigma(b) = 0}{(\text{if } b \text{ then } c_0 \text{ else } c_1, \sigma) \rightarrow (c_1, \sigma)}$$

$$\overline{(\text{while } b \text{ do } c, \sigma) \rightarrow (\text{if } b \text{ then } (c; (\text{while } b \text{ do } c)) \text{ else skip}, \sigma)}$$

18

Regulile de deducție Hoare

$$\begin{array}{c}
 \overline{\{A\}\mathbf{skip}\{A\}} \qquad \overline{\{B[X := a]\}X := a\{B\}} \\
 \\
 \frac{\{A\}c_0\{C\} \quad \{C\}c_1\{B\}}{\{A\}c_0; c_1\{B\}} \qquad \frac{\{A \wedge b\}c_0\{B\} \quad \{A \wedge \neg b\}c_1\{B\}}{\{A\}\mathbf{if } b \mathbf{ then } c_0 \mathbf{ else } c_1\{B\}} \\
 \\
 \frac{\{A \wedge b\}c\{A\}}{\{A\}\mathbf{while } b \mathbf{ do } c\{A \wedge \neg b\}} \qquad \frac{\models A \rightarrow A' \quad \{A'\}c\{B'\} \quad \models B' \rightarrow B}{\{A\}c\{B\}}
 \end{array}$$

Notăm faptul că o aserțiune $\{A\}c\{B\}$ poate fi dedusă prin aceste reguli cu $\vdash \{A\}c\{B\}$. Observăm și că ultima regulă, numită **regula consecinței**, este de fapt o **pseudo-regulă**, având în vedere că nu este decidabil dacă o aplicare a ei este corectă (de ce?).

9

Algoritm de unificare

Vom descrie acum un algoritm de unificare. El are ca intrare o mulțime de ecuații \mathcal{E} , iar la ieșire, un cgu dat de o mulțime de ecuații ca în propoziția precedentă, sau „eșec”, dacă un cgu nu există. Algoritmul trece printr-un ciclu care, la fiecare pas, verifică dacă există vreo ecuație în mulțime căruia i se poate aplica vreuna dintre următoarele operații – în caz contrar, el se oprește:

- o ecuație de forma $f(s_1, \dots, s_n) = f(t_1, \dots, t_n)$ este înlocuită de ecuațiile $s_1 = t_1, \dots, s_n = t_n$;
- o ecuație de forma $f(s_1, \dots, s_n) = g(t_1, \dots, t_m)$, unde $f \neq g$, produce „eșec”;
- o ecuație de forma $x = x$, cu $x \in V$, este eliminată;
- o ecuație de forma $t = x$ cu $x \in V$ și $t \notin V$ este înlocuită cu $x = t$;
- o ecuație de forma $x = t$ cu $x \in V$, $t \neq x$ și $x \in \text{Var}(t)$ produce „eșec”;
- o ecuație de forma $x = t$ cu $x \in V$, $t \neq x$, $x \notin \text{Var}(t)$, dar cu x apărând și în alte ecuații din mulțime, face ca toate celelalte sale apariții să fie substituite cu t .

33

Reguli de deducție

Regulile de deducție vor fi următoarele:

$$\overline{\Gamma \cup \{x : \sigma\} \vdash x : \sigma}$$

$$\frac{\Gamma \cup \{x : \sigma\} \vdash M : \tau}{\Gamma \vdash \lambda x. M : \sigma \rightarrow \tau} \quad \frac{\Gamma \vdash M : \sigma \rightarrow \tau \quad \Gamma \vdash N : \sigma}{\Gamma \vdash MN : \tau}$$

Încercați să deduceți tipul termenului „de mai devreme”
($\lambda z. (\lambda u. z))(yx)$) folosind aceste reguli. Acest exemplu ne arată că,
într-un anumit fel (în ce fel? detaliați!), cele două moduri de a
gândi tipurile sunt echivalente.

9

Finalizare

Definim:

$$\begin{aligned} c(x, \Gamma \cup \{x : \tau\}, Z) &:= \{\tau = Z\} \\ c(\lambda x : \sigma. M, \Gamma, Z) &:= c(M, \Gamma \cup \{x : \sigma\}, W) \cup \{Z = \sigma \rightarrow W\} \\ c(MN, \Gamma, Z) &:= c(M, \Gamma, W_1) \cup c(M, \Gamma, W_2) \cup \{W_1 = W_2 \rightarrow Z\} \end{aligned}$$

Algoritmul va face apelul $c(M', \Gamma_M, Z)$ și va obține o mulțime de
ecuații. Pentru ea, se caută un cgu θ . În caz că nu există, se
returnează „eșec”. În caz de succes, rezultatul algoritmului va fi
 $\tilde{\theta}(\Gamma_M) \vdash M : \tilde{\theta}(Z)$ (unde $\tilde{\theta}$ are semnificația firească).

Putem rula algoritmul pe termenii $(\lambda z. (\lambda u. z))(yx)$ și xx ,
evidențiați mai devreme.

12

Alocarea tipurilor

Acestea sunt regulile de deducție pentru alocarea de tipuri termenilor:

$$\overline{\Gamma \cup \{x : \sigma\} \vdash x : \sigma}$$

$$\frac{\Gamma \cup \{x : \sigma\} \vdash M : \tau}{\Gamma \vdash \lambda x. M : \sigma \rightarrow \tau} \quad \frac{\Gamma \vdash M : \sigma \rightarrow \tau \quad \Gamma \vdash N : \sigma}{\Gamma \vdash MN : \tau}$$

$$\overline{\Gamma \vdash z : \mathbb{N}} \quad \frac{\Gamma \vdash M : \mathbb{N}}{\Gamma \vdash s(M) : \mathbb{N}}$$

$$\frac{\Gamma \vdash M : \mathbb{N} \quad \Gamma \vdash N : \tau \quad \Gamma \cup \{w : \mathbb{N}\} \vdash P : \tau}{\Gamma \vdash \text{ifz}(M, N, w, P) : \tau} \quad \frac{\Gamma \cup \{w : \tau\} \vdash M : \tau}{\Gamma \vdash \text{fix}(w, M) : \tau}$$

4

Reguli de evaluare

Următoarele reguli stabilesc evaluarea termenilor în regim *eager*:

$$\frac{M \rightarrow M'}{s(M) \rightarrow s(M')} \quad \frac{M \rightarrow M'}{\text{ifz}(M, N, w, P) \rightarrow \text{ifz}(M', N, w, P)}$$

$$\frac{}{\text{ifz}(z, N, w, P) \rightarrow N} \quad \frac{\text{val}(s(M))}{\text{ifz}(s(M), N, w, P) \rightarrow P[w := M]}$$

$$\frac{M \rightarrow M'}{MN \rightarrow M'N} \quad \frac{\text{val}(M) \quad N \rightarrow N'}{MN \rightarrow MN'}$$

$$\frac{\text{val}(N)}{(\lambda x. M)N \rightarrow M[x := N]} \quad \frac{}{\text{fix}(w, M) \rightarrow M[w := \text{fix}(w, M)]}$$

6